

Dotični dopis se je menda odposlal c. kr. okr. šol. svetu v Gorici. Pač zamore c. kr. okr. šol. svet potrditi le sklepe, ki so postavni, a nikakor ne one, ki so sami ob sebi nepostavni: sicer se krši slavno Isti sam postavo in je kaznjiv.

6.

V nedeljo, 5. febr. t. l. sporočil mi je g. J. Klanjšček, da se je on odpovedal predsedništvu, vendar, pa do volitve predsednika je on pooblaščen voditi posle predsedništva, ter, da je velesl. c. kr. okr. šolski svet sprejel odpoved in naročil novo volitev.

Kako more velesl. c. kr. okrajni šolski svet vzprejeti odpoved, je — neumevno. Pač pa dolžnost velesl. Istega je izjaviti, da cela volitev in izvolitev je bila nepostavna in torej neveljavna že od početka vkljub potrditve, ki pa sloni na zmoti in dati velezasluzeni ukor g. nadučitelju, ki je vedoma keršil postavo in vedoma neresnico poročal velesl. Istemu, ter dati zadostenje cerkvenemu zastopniku. — Da bi pa gosp. nadučitelj tako postopal vsled nepoznanja dotičnih šolskih postav, — je neverjetno!

7.

Vpraša se, »je li uradovanje krajnega šol. sveta — postavno!« Podpisanec je že precej štiri leta v Pevmi a ni, dasi ud krajnega šolskega sveta, nikdar še slišal o uradovanju dotičnega. In vendar, predlagajo se mesečni kazni, rešujejo se dopisi in drugi ukazi višjih šolskih oblasti. Pač se morajo take stvari razpravljati v sejah, ali k večjemu zamorejo udje pooblastiti predsednika in tajnika, da to vršita tudi brez sej. Podpisanec ni nikdar koga pooblastil in meni, da predsednik i njega tajnik g. nadučitelj — vendar nista še krajni šolski svet. Iz tega sledi, da celo poslovanje predsednika in tajnika vsaj zadnjih štirih let je bilo nepostavno. Pač pa razume se, da se radostno v to pooblasti predsednik ozir. tajnik gosp. nadučitelj, le da vlada prijaznost in dogovornost mej namil

8.

Izjavim, da g. nadučitelj je hoté preziral zastopnika cerkve in s tem cerkev, — pač toliko ume, da se cerkevni zastopnik ne dá ločiti od cerkve, dokler on posluje kot tak, kakor čast, ki gre Njega Veličanstvu cesarju, — gre i njega namestniku — bodisi v Trstu ali v Gorici ali kderkoli, dokler posluje isti kot zastopnik Njega Veličanstva.

9.

Morda je podpisanec to p. n. učiteljsko osebje užalil? Pojasniti to sledeči sliki: a) Meseca decembra 1903 je bila izpoved šolske mladine pevmske. Izpovedencev je bilo mnogo, — le onih, ki niso bili še pri sv. obhajilu od 90—100. Izpovedovanje šolskih otrok je jako zamudno, utrudljivo in mučno. Podpisanec zamore izpovedati jih na uro le okoli 8 otrok; celi dan pa ne več kot okoli 50 otrok. Določil je torej za izpovedni dan, četrtek, uže tako prost šolskega poduka, in prevzel je še prejšno sredo popoldne in sledeči petek popoldne, ter prosil p. n. šolsko vodstvo, naj bi v petek popoldne oprostilo šolskega poduka vse one otroke, ki imajo izpoved. Menil sem, da smem to storiti z ozirom na ministerjalni odlok z dne 8. oktobra 1872 št. 8725 in z dne 8. novembra 1880 št. 15905. Oznanil sem prejšno nedeljo v cerkvi, da se začne izpovedovanje šolskih otrok v petek ob dveh popoldne. Podpisanec sem čakal o cerkvi isti petek od 2—3. ure. A ni bilo nobenega otroka. Ob treh pridejo v cerkev. Poprašam jih: »Kde ste pa bili?« Odgovoré mi: »v šoli.« Otroci uže nekoliko utrujeni, čakajo v cerkvi do

pozne noči; bila je uže tema in otroci so bili še vedno v cerkvi, ker jih je bilo dokaj; nek fantiček se je radi teme prevrnil v cerkvi! Nekaj otrok pa je izostalo, i niso došli k sv. izpovedi. Radi tega sem se sledečo nedeljo potožil v cerkvi in dostavil dobesedno: »Sicer pa, priznam, je temu vzrok nekoliko tudi šola, ker gospodje učitelji ne odstopijo mi od svojega časa niti minute ne!« Te besede bi bile torej toliko žaljive!

b) Ker ze je častna gospa učiteljica izrazila: »Vsaj kurat ni ud krajnega šolskega sveta, ampak sme le kot zastopnik cerkve zraven prit!« izrazil sem se zasebno proti neki osebi, da nisem pričakoval, da bi se mogla častna gospa učiteljica z ozirom na njena leta, splošno priznane vrline, in veljavo, kojo ima mej učiteljstvom, tako nepremišljeno in neprevidno izraziti in dostavil izraz, ki se sploh prideva ženskemu spolu in pomeni »ženski spol si je približno ves enak!« Nasledek temu bi bil, da č. gospa ne zahaja k službi božji v pevmsko cerkev in menda tudi g. nadučitelj ne, — vendar on je najbrže po oprasku v Gorici zadržan. Otroci so pa v cerkvi brez nadzorstva. S tem pa si učiteljstvo škoduje na svoji veljavi pri ljudstvu. Slišal sem marsikako pikro opazko v tem oziru. Razsodnik lahko izpozna velikost krivde podpisanca.

Ne pozna li to častno učiteljstvo določbe šolske postave oziroma določeb višjih šolskih oblastnij glede dolžnosti šolskih otrok obiskavati službo božjo vsako nedeljo in zapovedani praznik in glede dolžnosti učiteljstva osebno nadzorovati mladino mej službo božjo! Omeni se le §. 50 dne 20. avgusta 1870; minist. odlok 5. maja 1880 št. 6206; 30. junija 1888 št. 6042; 8. decembra 1881 št. 17958 itd.

(Konec.)

## Iz naše organizacije.

### Kranjsko.

Deželno „Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani“ ima svoj letni občni zbor v sredo 19. aprila ob 9. uri dopoldne v »Narodnem domu« v Ljubljani z običajnim vzporedom.

Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta ima svoj letni občni zbor v sredo 19. aprila ob 10. uri dopoldne v »Narodnem domu« v Ljubljani. Vzpored običajen.

Slovenska Šolska Matica. Odbor »Slovenske Šolske Matice« je dne 7. marca 1905, št. 6, razposlal vsem slovenskim posojilnicam in hranilnicam naslednjo prošnjo za podporo: »Slavna posojilnica (hranilnica)! »Slovenska Šolska Matica« ima namen, da pospešuje slovensko šolstvo sploh, zlasti ljudsko in srednje. V ta namen izdaja društvo šolske in učne knjige, potem pedagoško didaktičke pomožne knjige, učila in knjige za šolsko mladino ter hoče tako združiti vse naše knjižno šolsko delovanje na enotni podlagi. Na tem polju čaka »Slovenske Šolske Matice« obilo dela, zakaj pedagoško slovstvo je pri nas še malo razvito, in vendar moramo uprav to vedo bolj gojiti, ako hočemo povzdigniti ljudsko izobraženost. Dozdaj je izdalo društvo 14 knjig. Za l. 1905. pa bi rado izdalo več tvarine. A za tako delovanje potrebuje »Slovenska Šolska Matica« obilo sredstev. Z dozdajnimi člani ne more svoje velike naloge povoljno vršiti, zakaj v prvih društvenih letih se je pokazal precejšnji nedostatek. Istotako bi društvo v tekočem letu z dozdajnimi dohodki ne moglo pokriti vseh stroškov. Zato je treba pomoči. Ker je slavni posojilnici (hranilnici) gotovo ležeče na tem, da tako lepo započeto podjetje ne preneha, je podpisani odbor uverjen, da mu pomore k uspešnejšemu delovanju. Zato se usoja prositi: Slavna posojilnica (hranilnica) blagovoli pristopiti k »Slovenski Šolski Matici« kot ustanovnica ali ji vsaj nakloniti primerno denarno podporo.«

Z ozirom na to se prosijo p. n. poverjeniki in društveniki, naj blagovolijo z osebnim posredovanjem pri dotičnih posojilnicah in hranilnicah, oziroma njih odbornikovih pripomočih društvu do zaprosenih podpor.

Odbor.

**Ljubljansko učiteljsko društvo** je imelo dne 24. sušca svoj redni letni občni zbor, ki je bil precej dobro obiskan. Dosedanji društveni predsednik, g. nadučitelj Fran Črna-goj, prisotne zborovalce in vladnega zastopnika prav prijazno pozdravi ter poroča v imenu odbora o društvenem delovanju v minulem letu. Vse poročilo predsednikovo se je sukalo okolo vprašanja, kako bi bilo mogoče izboljšati ljubljanskemu učitelstvu njega mizerno gmotno stanje. Definitivna rešitev tega vprašanja je seveda mogoča le potom deželnega zbora, ki pa zaradi nesrečne klerikalne obstrukcije ne pride do rednega zborovanja. Kaj pa zdaj? Učitelstvo je nujno potrebno pomoči, ker zaradi neznosne draginje, ki vlada v Ljubljani, v pravem pomenu besede strada ter gazi v vedno večje dolgove. Kdo je temu kriv? Učitelstvo gotovo ne, ampak tisti, ki so poklicani, skrbeti za njega boljšo existenco. In kdo bi zameril učitelstvu, če zabrede dandanes v dolgove, ta ne pozna razmer, v katerih živi učitelstvo, ali pa nima srca za ubogega učitelja-trpina. Sila kole lomi; zato se je začelo oprijemati ljubljansko učitelstvo zadnje bitke, ki bi ga utegnila rešiti iz tega neznosnega stanja. Sklenilo se je namreč, obrniti se na občinski svet ljubljanski s prošnjo da podeli učitelstvu za toliko časa, da bi deželni zbor uredil učiteljske plače, draginjske doklade. Saj, če deželni zbor uredi učiteljske plače, bo moralo ljubljansko mesto za to ureditev prispevati ogromno vsoto in če pa občinski svet že zdaj dovoli učitelstvu draginjske doklade, pokaže s tem človekoljubnim činom, da je v istini napreden in da mu je res mar napredek ljubljanskega ljudskega šolstva in blaginja učitelstva. Ljubljansko učitelstvo bo storilo vse, kar le mogoče, da se ta prošnja ugodno reši in če ne bo šlo drugače, bo pa sklicalo javen shod. Upamo pa, da tega ne bo treba, ker se zanašamo na napredno prepričanje občinskih svetovalcev in na naklonjenost istih do učitelstva. Saj še celo kmetiške občine skrbje za izboljšanje gmotnega stanja svojim učiteljem ter jim dajo v ta namen prosto stanovanje ali kurjavo ali pa draginjsko doklado. Sicer je žalostno in sramotno za učiteljski stan, da se mora liki berač boriti za trdo prisluženo skorjico vsakdanjega kruha. Še bolj žalostno in sramotno je pa za poklicane činitelje, ki puste tako važen stan, kakor je učiteljski, — stradati, hirati in izumirati.

V Ljubljani so se stanovanja in živila v par letih do sto odstotkov podražila, in učitelstvo ima pa že leta in leta iste plače. Samo na stanovini mora doplačati ljubljansko učitelstvo 7800 K. Te žalostne razmere so torej prisilile zborovalce, da so sklenili vložiti na občinski svet prošnjo za draginjsko doklado. Prošnja se bo vložila meseca vinotoka, da se dotična postavka še pravočasno postavi v proračun. Če bo pa deželni zbor plače izboljšal, pa odpade ta prošnja.

V odbor so bili izvoljeni: nadučitelj Jakob Dimnik, predsednik; nadučiteljica Marija Marout, podpredsednica; učitelj Karel Wider, tajnik; učiteljica Olga Kobau, blagajničarica; učitelj Karel Javoršek, pevovodja; učitelj Vendelin Sadar, knjižničar, in učitelj Jakob Furlan, odbornik.

**Slovenska Šolska Matica.** Knjige »Slovenske Šolske Matic« za l. 1904. so se dne 27. marca 1905 razposlale s knjigami »Hrvatskega pedagoško-književnega zbora« vred gg. poverjenikom, ki naj jih blagovolijo čimprej razdeliti svojim članom. Z nabiranjem članov za l. 1905. naj se takoj začne. — Za povrnitev stroškov, ki jih ima Matica s hrvaškimi knjigami, naj se pobira od dotičnih članov po 10 h, in to naknadno tudi za l. 1904.

### Štajersko.

**Učiteljsko društvo za mariborsko okolico** zboruje v četrtek, dne 6. aprila, ob 10. uri v mariborski okoliški šoli po sledečem vzporedju: 1. Zapisnik, 2. dopisi, 3. poročilo blagajnika, 4. poročilo zastopnika v okr. šol. svetu, 5. predlogi in nasveti. — Zaradi skrajno neugodnega vremena dne

2. sušca se je zbralo takrat le pičlo število članov, zaradi tega društvo ni moglo zborovati. Dne 6. aprila pa pričakuje lepega vremena in sijajne udeležbe odbor.

**Učiteljsko društvo za ptujski okraj** zboruje v četrtek, dne 6. aprila t. l. v okoliški šoli po naslednjem dnevnem redu: 1. Zapisnik. 2. O najnovejšem slovenskem pesništvu. Predava g. dr. Komljanec. 3. Razgovor o referatih a) in b) letošnje uradne skupščine. 4. Razgovor o jako važnih točkah učit. društva za ljubenski okraj (Leoben). 5. Društvena poročila in nasveti. G. pevci, ne pozabite Mohorjeve pesmarice I. del.

Začetek točno ob 1/2 10. uri dopoldne, ker g. predavatelj pozneje nima časa. K prav obilni udeležbi vabi

I. Kopic, t. č. predsednik.

**Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj** je zborovalo 12. marca v Celju. Kot gost je prisostovala našemu sestanku gđc. M. Valenčak iz St. Vida, pri Šmarju, zadržan pa je bil zaradi boleznih tovariš g. A. Žagar iz Petrovč, kateremu pošiljajo tovariši pozdrave, iskreno mu želeč, da bi kmalu ozdravel.

Ko razjasni predsednik povod sklicanja tega zborovanja, se prečita zapisnik, ki se neizpremenjen odobri. Nato opozarja, da se bo pri letošnji okrajni učit. skupščini, ki se bo vršila 28. dne junija t. l., razpravljalo med drugim tudi o šolskih zamudah. Umestno je, da se bo takrat razpravljalo o tej točki, zakaj čas je, da se olajša učitelstvu delo z drugimi praktičnejšimi tiskovinami. Razprava o šolskih zamudah bo brezdvomno jako zanimiva, ker bo vsak lahko iz svoje prakse navedel mnogo značilnih zgledov. Na dnevnem redu okrajne učit. skupščine je pa tudi neka druga, jako važna točka, namreč volitve, in sicer: a) volitev dveh delegatov celjskega okraja v deželno učit. skupščino, ki se bo vršila v prvi polovici meseca avgusta 1905; a) volitev zastopnika učitelstva v okrajni šolski svet celjski za prihodnjo dobo, ki se prične s 1. dnem oktobra t. l. Tovariši, pokažite takrat, kaj se da doseči v edinosti!

Predsednik izpodbuja tovariše, naj vsak žrtvuje svoj obolus v prid učiteljskemu konviktu, saj nihče ne ve, ali bo upotrebljal njegove dobrote ali ne. Tovariš Voglar pa predlaga, naj bi se v korist učit. konviktu priredil koncert, kar se pač lahko uresniči, ker ne manjka za to moči. Pripravljajna akcija za prireditve koncerta v korist učit. konviktu se prepusti predlagatelju.

Učiteljski stan smatrajo nekateri še vedno kot nekaj refugij, kot nekako rešilno bilko, ki se je oprimejo, ko so jim poti v druge stanove zaprti. Ti ljudje v učiteljski suknji — takozvani aspiranti — pa se kaj kmalu privadijo učiteljskemu stanu, saj so v tem kmalu preskrbljeni, ker jim gredo povsod že kar začetkoma na roko. Kako skrbijo za te ljudi, se vidi iz tega, da nameravajo za učiteljske aspirante osnoviti dvomesečni ferijalni kurz, v katerem se naj nasrkajo malo učiteljskega duha. Naše društvo je izrazilo ogorčenje nad nameravanim osnovanjem dvomesečnih ferijalnih kurzov za učiteljske aspirante. — Nehote se zamislimo v one čase, ko so stare učitelje — bivše vojake, izpridene študente in enake — klicali v kurze, kjer bi si naj popolnili svoje plitvo znanje, obenem pa izgubili nekoliko starokopitnosti ter se nasrkali vsaj nekaj modernega duha. Koliko znanja so si pač mogli pridobiti tisti stari »kurzovci« v takem kratkem času?! In enake kurze dandanes nameravajo zopet ustanoviti! Vsak stan zahteva popolnega moža, koliko bolj pa še učiteljski! In novodobni »kurzovci« s plitvim znanjem bodo stopali v naše vrste. V par letih bo tak aspirant, ki se je bogsigavedi odkod pritepel, enakopraven s tovarišem, ki se je pripravljajl dvakrat toliko časa kakor oni za učiteljski poklic. Žalostno pač, če bodo šolstvo vzdrževali s takimi elementi! Plačajte nas pošteno in imeli boste dovolj poštenih in za učiteljski stan vnetih ljudi!

Pri razpravi o bodoči deželni učit. skupščini se je poudarjalo, da moramo stremeti za tem, da spravimo pri isti tudi take reči na dnevni red, ki so za naš gmotni in socialni položaj važne. Razpravljale so se tudi točke, poslane od ljubenskega učit. društva. O teh točkah, posebno o bo-



doči deželni učit. skupščini se bo še razgovarjalo pri prihodnjem zborovanju.

Pregledovalci računov so našli iste v redu, nakar se je blagajniku dal absolutorij. Pregledovalci so še predlagali, naj se od dolžnikov iztirja društveni dolg, letnina pa se naj plača že v prvi polovici vsakega leta.

Pri prihodnjem zborovanju, ki bo v Celju najbrže majnika meseca, pridejo važne reči na dnevni red. Pričakovati je obilne udeležbe, zlasti ker društveniki prirede po zborovanju izlet v bližnjo celjsko okolico.

## Književnost in umetnost.

**Knjige Slovenske Šolske Matice za l. 1904.** Slovenska Šolska Matica nam je poslala svoj knjižni dar za l. 1904: Pedagoški Letopis. IV. zvezek. Uredila H. Schreiner in dr. Jos. Tominšek. Natisnili J. Blasnika nasledniki. — Učne slike k ljudskošolskim berilom. Drugi del: Učne slike k berilom v Čitanki za obče ljudske šole, II. del in v drugem berilu. II. snopič. Uredila H. Schreiner in dr. J. Bezjak. Natisnil Dragotin Hribar. — Realna knjižnica. Urejuje V. Bežek. I. del. Zgodovinska učna snov za ljudske šole. Spisuje prof. J. Apih. Četrti snopič. Natisnil A. Slatnar v Kamniku. — O teh knjigah priobčimo še podrobnejše ocene.

**Zvonček** prinaša v IV. številki to-le bogato in lepo vsebino: 1. Pepelka. Fran Žgur. Pesem po narodni pravljici. 2. Otrčkova jutranja pesem. Anton Medved. Pesem. 3. Otrokova večerna pesem. Anton Medved. Pesem. 4. Junak Milko. Ivo Trošt. Povest. 5. Prva laž. Mihael Levstik. Povest. 6. Erna si želi solnčka. E. Gangl. Pesem s podobo. 7. Kako sem potoval v Rusijo. Ferd. L. Tuma. Poučni spis. 8. Gospod in njegovi učenci. Podoba v barvotisku. 9. Pomladni sel. Andrej Rapè. Bajka. 10. Zdravo, pomlad! Fran Žgur. Pesem. 11. Na Japonce! E. Gangl. Pesem s podobo. 12. Šimen Ptičar. Borisov. Povest. 13. Iz šolskih zvezkov. Basen. 14. Smeh in jok. Podoba. 15. Pouk in zabava. Mladi risar. A. Sič. — Mladi ljudje. Emil Adamič. Uglasbena pesem. Demant. Marija G. Rešitev.

**Uspeh knjige.** Te dni mine ravno 50 let, odkar je izšel Schefflov roman »Ekkehard«. Ta roman je v tem času učakal 214 izdaj, razprodali so pa 312.000 izvodov. Roman je preveden tudi v francoščino, holandsčino in danščino. Kdaj učaka kakšna slovenska knjiga kaj podobnega?

**Jules Verne**, slavni francoski pisatelj, je umrl dne 24. t. m. v Amiensu. Rodil se je dne 8. februarja 1827 v Nantesu. V Parizu se je učil pravoslovja, a bavil se je največ s prirodoznanstvom in potopisi. Pisati je pričel zgodaj. Napisal je naprej nekaj komedij in opernih libret, a uspeha ni imel. Zaslovel pa je takoj s svojim prvim romanom (l. 1883.) »Pet tednov v balonu«. Nato je začel pisati dolgo vrsto romanov v svojem znanstveno-fantastiškem slogu. Najbolj znani njegovi romani so: »20.000 milj pod morjem«, »Pot okolo zemlje v 80 dneh«, »Skrivnostni otok«, »Otroci kaptana Grant« itd. Nekaj njegovih del je tudi poslovenjenih. — Verne si je pridobil s svojimi deli svetovno slavo, pa tudi — bogato imetje.

## Vestnik.

**Čakovni promet učiteljskega konvikta.** (Letnina za l. 1905.)

Obličje ak' je jasno tvoje  
konvikt, veselo struna poje;  
al' žalost trga mi duha,  
če v žep ne seže oni, ta;  
pa mislim malo takih štet',  
ki v srcu bi imeli led:  
Tak led ni biser, on je kuga,  
si misli vdani Vam Ferluga.

G. Anton Valentič, nadučitelj v p., g. Štefan Ferluga, nadučitelj, g. Martin Furlan, učitelj, gđč. Milka Logar,

učiteljica, gđč. Josipina Piščanec, učiteljica, vsi na Opčinah pri Trstu; g. Edvard Markošek, učitelj v Ljubnem pri Podnartu; g. Karel Završnik, učitelj v Dupljah; g. Peter Repič, nadučitelj na Uncu; g. Fr. Zupančič, nadučitelj v Št. Rupertu.

**Učiteljski dobrotniki.** G. Anton Možina, učitelj v Brjah na Goriškem, 10 K kot preostanek daru v spomin blagopokojni gospe Medveščkovi pri Sv. Križu na Vipavskem. Gospa Hilda Šeber, tiskarjeva vdova v Postojni 31 K.

**Kolekta poštnih znamk za učiteljski konvikt.** Iz tolminskega okraja kolekta št. 6.

**Iz seje deželnega šolskega sveta.** Sklenilo se je predlagati, da se za nemške ljudske šole v kočevskem, novomeškem in črnomeljskem okraju nastavi poseben okrajni šolski nadzornik. Stalno sta nameščena učitelj Matija Pelko v Toplicah-Zagorju in Ida Gherbaz v Zagorju. Učitelj Rafael Zupanc je premeščen iz Postojne v Podkraj. Upokojen je učitelj Pavel Borštnik v Hinjah. Medsebojna menjava službe se je dovolila učiteljicama Ani Kočevcar v Kočevju in Miheli Novak v Postojni. Nadalje se je dovolila ustanovitev enorazrednice v Trnovcu, a šola v Brusnici se razširi v dvorazrednico.

**Osebnost.** Provizorični učitelj na ljudski šoli v Kamniku, g. Fran Bratoš, je imenovan provizoričnim učiteljem v Pišecah pri Brežicah.

**Naprednost.** Iz novomeške okolice nam piše prijatelj: Nekdo se v 12. številki »Učit. Tovariša« bridko pritožuje o naprednem Kranju, ker je odklonil upravičeno prošnjo tamkajšnjega učiteljstva za draginjsko doklado. Takih »naprednih« občin imamo tudi tu na Dolenjskem obilo. Oglejmo si le dolensko metropolo, napredno Novo mesto. Tudi tu bi bili užaljeni, ko bi jim kdo očital, da niso napredni. Zadnjič je nekdo pisal v »Dolenjskih Novicah«, kako lepo napreduje ter se vsestransko razvija Novo mesto. Oglejmo si ta napredek natančneje! Meščani imajo vodovod, »Narodni dom«, novo sejmišče, opleševalno društvo, zidajo novo mestno hišo, imajo veliko hišo za stanovanje uradnikov — vse, vse imajo, samo lastnega šolskega poslopja nimajo, na to se »napredni« gospodje še ne domisljajo! Deška ljudska šola je nastanjena v groznih prostorih, dekliška trirazrednica ima areno v »Narodnem domu.« Kadar je tamkaj veselica, izpraznijo šolske prostore. Vsaka kmetiška občina si mora sezidati svoje šolsko poslopje, le »naprednemu« Novemu mestu tega ni treba. Napredni mestni očetje so celo sklenili, da pokličejo šolske sestre, ki naj ustanove višjo dekliško šolo samo zategadelj, ker je neki župnik testiral v ta namen nekoliko tisočakov! Dekliška trirazrednica in višja dekliška šola — kako se to ujema? Torej so potem takem svetne učiteljice manj vredne, ker so zmožne poučevati samo v nižjih razredih ljudske šole. Učitelji-patri so »napredni« možem tudi jako pri srcu. Pri prihodnji okrajni učiteljski skupščini bo g. nadzornik gotovo zopet imenoval pomožnega učitelja-patra za svojega namestnika, da bo s tem iznova dokazano, kako veljavo ima v Novem mestu svetno učiteljstvo! Naprednost, da je ni treba lepše in vzornejše!

**Deška ljudska šola v Novem mestu** je še vedno v rokah očetov frančiškanov. Proti očetom frančiškonom nimamo nič. Imajo lep samostan in vsega v obilnosti, zato je bi ljudsko šolo lahko pustili svet učiteljstvu, ki se peha po kmetih in z velikanskimi žrtvami šola po mestih svoje otroke. V Novem mestu je gimnazija. Najmanj štiri učiteljske rodovine bi lahko tamkaj brez stroškov šolale svoje sinove, ko bi bili v Novem mestu svetni učitelji in ne redovniki. Ali ni nikogar, da bi pravično in tudi siromaškemu svetnemu učiteljstvu v prid uredil šolske razmere v Novem mestu?

**Ali si morete misliti „Slovenca“ brez denuncijantstva?** Ne! Sedaj je naskočil črnovrškega našega tovariša gosp. Silvestra in ga oblatil z vso krščansko ljubeznijo. G. Silvester pa se zagovarja v »Narodu« tako izborno, da je klerikalnim tatovom časti pošla sapa. Kmalu ne bo več poštenega učitelja, ki bi ga ne obljajala klerikalna ščeneta.

**Pametna odredba.** Zagrebško »Hrvatsko Pravo« javlja, da izide kmalu vladna odredba, s katero bo odpravljena po-